

ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Інтерактивні методи навчання набувають все більшої популярності в освіті, особливо у вивченні іноземних мов. Традиційні методи все частіше доповнюються або навіть замінюються інтерактивними методами навчання. Ці методи ставлять на перше місце активне залучення студентів, їхнє спілкування та співпрацю, створюючи середовище, яке занурює в мову і сприяє її вивченню більш природним і приємним способом.

Мета статті полягає в аналізі ефективності інтерактивних методів у навчанні іноземних мов, виявленні їх особливостей, переваг та практичного застосування в освітньому процесі.

Вивчення іноземної мови полягає не лише в запам'ятовуванні слів чи вивченні граматики, а й у вмінні ефективно спілкуватися в реальних життєвих ситуаціях. Традиційні підходи до навчання зазвичай зосереджуються на пасивному засвоєнні матеріалу – учні слухають вчителя, записують та виконують письмові завдання. Хоча ці методи мають свої переваги, вони не завжди сприяють розвитку комунікативних умінь. Інтерактивні методи, з іншого боку, акцентують увагу на активній залученості учнів до навчального процесу. Вони спонукають практикувати говоріння, аудіювання, читання та письмо в умовах, наближених до реального спілкування.

Термін «інтерактивна педагогіка», або «інтерактивне навчання», був уперше запропонований Г. Фріцем у 1975 році, він позначає методи навчання, що заохочують активну участь [3, с. 47]. Саме поняття «інтерактивний» означає здатний до взаємодії, діалогу. Таким чином, інтерактивне навчання – це особлива форма організації пізнавальної діяльності, яка передбачає створення комфортних умов навчання, за яких учень відчуває свою успішність та інтелектуальну спроможність. Основою інтерактивного навчання є постійне залучення всіх учасників до навчального процесу, де ніхто не залишається пасивним. Кожен учасник залучається до активного здобуття знань через співпрацю [1, с. 13].

Інтерактивні методи мають низку характеристик, які відрізняють їх від традиційного підходу до викладання. До основних особливостей належать: активне залучення учнів до навчального процесу; командна робота та співпраця; взаємодія вчителя та учнів; акцент на розвитку мовленнєвих умінь.

Під час спільної роботи студенти обмінюються знаннями та ідеями, кожен робить свій внесок. Така взаємодія у дружній атмосфері сприяє ефективному навчанню й розвитку співпраці. Освітній процес організовується таким чином, щоб учні працювали в парах або групах, навчаючись співпрацювати, ділитися ідеями, слухати одне одного, вирішувати конфлікти, досягати спільних цілей. Учитель перестає бути головним джерелом знань і виступає як помічник, наставник та організатор навчальної діяльності, який проявляє ініціативу, самостійно шукає інформацію й активно взаємодіє з вчителем [2, с. 88]. Основна

увага відводиться розвитку мовленнєвих умінь говоріння, аудіювання, читання та письма в реальному контексті. Створюються умови, які стимулюють природне використання мови.

Інтерактивні методи навчання передбачають використання прийомів, що заохочують активну участь учнів, зокрема обговорення, роботу в групах, розв'язування проблемних завдань і використання мультимедійних ресурсів. Серед найпоширеніших інтерактивних методів у навчанні іноземних мов можна виокремити «Think-Pair-Share» (Подумай - Обговори в парі - Поділись), що ґрунтується на принципах кооперативного навчання, яке є ключовим елементом інтерактивного навчання. Цей метод спонукає учнів спочатку до індивідуального розмірковування над темою, далі обміну думками з партнером і пізніше публічного висловлення своїх міркувань. Цей підхід розвиває критичне мислення, мовленнєві навички та вміння працювати в парі, дозволяючи учням чітко формулювати й удосконалювати власні ідеї завдяки співпраці та взаємній підтримці [4, с. 4].

Використання групових дискусій та дебатів дають можливість учням брати участь в активному діалозі, висловлювати свої думки та обмінюватися ідеями з однолітками. Вони сприяють розвитку критичного мислення, навичок аргументації та вміння чітко формулювати думки. Беручи участь у дискусіях та дебатах, учні вчаться активно слухати, поважати різні точки зору та робити конструктивний внесок у розмову [5, с. 119].

Ще одним інтерактивним методом є рольові ігри, під час яких учні беруть участь у реалістичних сценаріях, що вимагають від них використання мови, яку вони вивчають, у розмові. Такий підхід сприяє формуванню впевненості та дозволяє практикувати лексику й граматичні структури в контексті, що забезпечує краще засвоєння матеріалу. Крім того, рольові ігри сприяють розвитку здатності висловлювати власні думки, пояснювати свою точку зору, приймати рішення, а також заохочує учнів швидко реагувати на зміни.

Спільні проекти та презентації є одним із важливих аспектів інтерактивного навчання, яке передбачає активну взаємодію між учнями задля досягнення спільної мети. Працюючи разом над завданнями, такими як дослідницькі проекти, групові презентації, відеоролики чи творчі роботи, учні вчаться ефективно взаємодіяти, логічно висловлювати ідеї та узагальнювати інформацію з різних джерел. Спільні проекти також створюють можливості для використання мови в процесі дослідження, отримання зворотного зв'язку від однолітків, самоаналізу та постійного вдосконалення, що сприяє розвитку комунікативних навичок і зміцненню впевненості в собі [5, с. 120].

Технології відіграють важливу роль у забезпеченні інтерактивності в процесі навчання. Платформи для вивчення мов, мобільні додатки, віртуальні класи та такі інструменти, як Kahoot, Quizlet, Wordwall та Padlet, створюють можливості для співпраці та оцінювання в режимі реального часу. Ці платформи дозволяють створювати інтерактивні вікторини, опитування й колективні письмові завдання, адаптовані до будь-якого рівня володіння мовою.

Ігри та елементи гейміфікації є чудовим способом зробити навчання цікавим і захопливим для учнів будь-якого віку. Гейміфікація передбачає впровадження ігрових

елементів у навчальний процес, таких як система винагород або змагальні завдання, з метою підвищення мотивації учнів. Завдяки таким технологіям вчителі можуть розробляти цікаві завдання, які враховують різні стилі навчання, роблячи мовну практику більш цікавою, доступною та ефективною.

Завдяки таким засобам відеозв'язку, як Zoom, Google Meet і Microsoft Teams, учні можуть долучатися до розмовної практики незалежно від часу чи місця перебування. Це особливо актуально в умовах дистанційного навчання, коли фізична присутність не є обов'язковою, а використання таких платформ дозволяє учням підтримувати постійний контакт з вчителем і однокласниками.

Загалом використання інтерактивних методів у викладанні іноземних мов має низку суттєвих переваг. По-перше, ці методи сприяють підвищенню рівня мотивації учнів, оскільки залучають їх до активної участі в навчальному процесі. По-друге, вони розвивають критичне мислення, комунікативні навички та здатність працювати в команді. Інтерактивні підходи також створюють позитивну атмосферу, що дозволяє учням відчувати себе комфортно і впевнено під час навчання. Важливою перевагою також є те, що ці методи враховують індивідуальні особливості учнів, такі як темп навчання, стиль сприйняття інформації та рівень підготовки. Більш того, учні можуть вибирати теми чи проєкти, які відповідають їхнім інтересам, що робить навчальний процес більш захопливим та персоналізованим. Ці переваги визначають інтерактивні методи навчання як ефективний інструмент в умовах сучасної освіти.

Під час педагогічної практики ми використовували інтерактивні методи навчання. Зокрема, ознайомивши учнів 10 класу з прикметниками для опису характеру та особистості людини (personality adjectives), ми запропонували учням інтерактивну вікторину на платформі Kahoot. Така форма роботи підвищила рівень залученості учнів та продемонструвала знання учнів в ігровій формі. На уроці «Outstanding people» учні працювали в групах. Вони отримали світлини з портретами відомих людей і короткою довідкою про них. Завданням було дослідити діяльність і заслуги цих особистостей в житті суспільства. Результати роботи потрібно було оформити у вигляді презентації. Цей метод заохочував учнів до командної взаємодії, сприяв розвитку навичок критичного мислення та публічного виступу. Цікавим став урок на тему «Regional and national personalities and stereotypes», на якому учні не лише аналізували поширені стереотипи, а й вчилися формулювати та відстоювати свою власну позицію, наводячи об'єктивні аргументи. Обговорення відбувалося у форматі міні-дискусій у групах, де кожен мав змогу висловитися.

Отже, інтерактивні методи навчання сприяють активному залученню учнів до освітнього процесу, розвиваючи їх мовленнєві навички, вміння та критичне мислення. Такі методи, як робота в групах, рольові ігри та використання технологій, дозволяють учням взаємодіяти, обмінюватися ідеями та впевнено застосовувати мову в реальних ситуаціях. Інтерактивні підходи підвищують мотивацію учнів, роблять навчання більш захопливим і

адаптують його до індивідуальних потреб учнів. Вони створюють атмосферу, сприятливу для навчання, і дозволяють досягти високих результатів у вивченні мови.

ЛІТЕРАТУРА

1. Волкова Н. П. Інтерактивні технології навчання у вищій школі: навчально-методичний посібник. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. 360 с.
2. Мельник Л. Сутність інтерактивного навчання та особливості його впровадження у навчальний процес. Психолого-педагогічні проблеми сільської школи. 2007. С. 86 - 90.
3. Current problems of improving the quality of education and philology: theory, innovative technologies: collective monograph / Miroshnyk S. et al. International Science Group. Boston: Primedia eLaunch, 2023. 275 p. <https://doi.org/10.46299/ISG.2023.MONO.PED.3>
4. Kaddoura M. Think pair share: a teaching-learning strategy to enhance students' critical thinking. Educational Research Quarterly, 2013. Vol. 36. No. 4. P. 3 - 24.
5. Shamsiddin X. The subject is interactive methods that develop communicative competence in students. International Journal of Pedagogics, 2024. Vol. 4. No 05. P. 117 - 122. <https://doi.org/10.37547/ijp/Volume04Issue05-25>